

ระเบียบวิธีวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบทบาทที่สำคัญของ
รายการโทรทัศน์ ชื่อ "มองต่างมุม" ในฐานะเป็นตลาดเสรีทางความคิด ซึ่ง
เสนอทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 นั้นใช้ระเบียบวิธีวิจัยใน
ลักษณะที่เรียกว่า การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

แหล่งข้อมูล

1. การวิเคราะห์เนื้อหาจาก เทปโทรทัศน์

รายการมองต่างมุมเผยแพร่ออกอากาศทุกคืนวันอาทิตย์ เวลา
20.30-21.30 น. ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 ความยาว
ประมาณ 60 นาที ดังนั้น ข้อมูลที่นำมาศึกษาจึงมาจากเทปโทรทัศน์ ซึ่งบันทึกไว้
และผ่านการตัดต่อเป็นรูปแบบรายการที่สมบูรณ์แล้ว โดยศึกษารายการดังกล่าวตั้ง
แต่เริ่มออกอากาศครั้งแรก เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2534 จนถึงปิดรายการ
เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2539

2. การสัมภาษณ์บุคคล

แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล ได้แก่ บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ

รายการมองต่างมุมในแง่ต่าง ๆ ซึ่งแบ่งได้เป็น 6 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ

- 2.1 กลุ่มผู้รับผิดชอบในการบริหารบ้านเมือง มี 4 ท่าน
- 2.2 กลุ่มผู้บริหารกรมประชาสัมพันธ์และผู้ที่เกี่ยวข้อง มี 3 ท่าน
- 2.3 กลุ่มนักการเมือง มี 13 ท่าน
- 2.4 กลุ่มสื่อมวลชน มี 12 ท่าน
- 2.5 กลุ่มนักวิชาการหรือกลุ่มสาขาอาชีพอื่น มี 13 ท่าน
- 2.6 กลุ่มผู้จัดและผลิตรายการ มี 3 ท่าน

รวมทั้งสิ้น 48 ท่าน ซึ่งบุคคลเหล่านี้ ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์เจาะลึกด้วยตนเองทั้งหมด

สำหรับรายละเอียดของผู้ให้สัมภาษณ์ มีดังนี้

2.1 กลุ่มผู้รับผิดชอบในการบริหารบ้านเมือง คือ บุคคลในรัฐบาล ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้กำหนดนโยบาย และกำกับดูแลการบริหารงานกรมประชาสัมพันธ์ในแต่ละยุคสมัย ได้แก่

2.1.1 นายชวน หลีกภัย (อดีตนายกรัฐมนตรี)

2.1.2 ดร.ธวัช วิชัยดิษฐ (อดีตเลขาธิการนายกรัฐมนตรีสมัยรัฐบาล นายชวน หลีกภัย)

2.1.3 นายมีชัย วีระไวทยะ (อดีตรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี สมัยรัฐบาล นายอานันท์ ปันยารชุน)

2.1.4 นายปิยะฉัตร วัชรภรณ์ (รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี คนปัจจุบัน สมัยรัฐบาล นายบรรหาร ศิลปอาชา)

2.2 กลุ่มผู้บริหารกรมประชาสัมพันธ์และผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ บุคคลที่เป็นข้าราชการประจำ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการกำกับดูแลและบริหาร กรมประชาสัมพันธ์ รวมทั้งผู้บริหารของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 ที่มีส่วนรับผิดชอบในการตรวจสอบและนำเสนอรายการมอต่างมุม ได้แก่

2.2.1 นายอภิลาศ โอสถานนท์ (อดีตนายกรัฐมนตรี)

2.2.2 นางจันทิมา เชยสงวน (ผู้ช่วยผู้อำนวยการ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 และหัวหน้าฝ่ายจัดและควบคุมรายการ)

2.2.3 นายเกรียงไกร วิวัฒน์พนาชาติ (อดีตหัวหน้างาน ผลิตรายการในห้องส่ง ฝ่ายผลิตรายการ)

2.3 กลุ่มนักรการเมือง คือ บุคคลผู้ที่ได้รับหรือเคยได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากพรรคการเมืองต่างๆ ทั้งที่เป็นฝ่ายค้านและ ฝ่ายรัฐบาล และส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ได้รับเชิญเข้าร่วมเป็นวิทยากรในรายการมอต่างมุมด้วย เนื่องจาก เนื้อหาของรายการนี้จะ เน้นหนักไปในด้านการเมืองเป็น สำคัญ ฉะนั้น กลุ่มนักรการเมืองจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการเป็น แหล่งข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ต่อการวิเคราะห์เนื้อหาให้สมบูรณ์มากขึ้น ได้แก่

2.3.1 พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก
(ประธานที่ปรึกษาพรรคชาติพัฒนา)

2.3.2 ดร.อาทิตย์ อรัรัตน์
(หัวหน้าพรรคเสรีธรรม)

2.3.3 นายไชยยศ สะสมทรัพย์
(หัวหน้าพรรคเอกภาพ)

ศูนย์วิทยุโทรพยวกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.3.4 นายถวิล ไพรสมพ์

(รองหัวหน้าพรรคพลังธรรม)

2.3.5 นายพินิจ จารุสมบัติ

(เลขาธิการพรรคเสรีธรรม)

2.3.6 นายชุมพล ศิลปอาชา

(กรรมการบริหารพรรคชาติไทย)

2.3.7 นายอลงกรณ์ พลบุตร

(กรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์)

2.3.8 ดร.ลลิตา ฤกษ์สำราญ

(กรรมการบริหารพรรคประชากรไทย)

2.3.9 ร.ท.กฤษ ใสกระจ่าง

(กรรมการบริหารพรรคนำไทย)

2.3.10 คุณปวีณา หงสกุล

(โฆษกพรรคประชากรไทย)

2.3.11 นายจาตุรนต์ ฉายแสง

(โฆษกพรรคความหวังใหม่)

2.3.12 นายสนั่น จุลพงษ์ศรี

(รองโฆษกพรรคชาติพัฒนา)

2.3.13 นายวันชัย (นามแฝง)

(ข้าราชการวุฒิสภาระดับผู้บริหาร)

2.4 กลุ่มสื่อมวลชน คือ บุคคลที่นำเสนอเนื้อหาและเผยแพร่

ข่าวสารต่าง ๆ ต่อสาธารณชน ซึ่งมีทั้งสื่อมวลชนทางหนังสือพิมพ์ วิทยุโทรทัศน์ และผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับสื่อ บุคคลเหล่านี้เป็นผู้ที่ให้ความสนใจติดตามรายการ

ฉะนั้น ความคิดเห็นจากตัวแทนสื่ออื่น จึงเป็นประโยชน์ที่จะทำให้การวิเคราะห์
รายการมองต่างมุมมีประสิทธิภาพและน่าสนใจยิ่งขึ้น ได้แก่

- 2.4.1 นายพอใจ ชัยะเวฬุ (บรรณาธิการผู้พิมพ์
ผู้โฆษณา หนังสือพิมพ์หลักไท)
- 2.4.2 นายทองแถม นาถจำนง (บรรณาธิการ
หนังสือพิมพ์สยามรัฐ และหัวหน้ากองบรรณาธิการ หนังสือพิมพ์สยามรัฐ)
- 2.4.3 นายกำแหง ภริตานนท์ (ผู้ช่วยหัวหน้ากอง
บรรณาธิการ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์)
- 2.4.4 นายชัย ราชวัตร (นักเขียนการ์ตูนการเมือง
หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ)
- 2.4.5 นายอายุช ประทีป ฅ กลาง (บรรณาธิการ
ข่าว หนังสือพิมพ์สยามโพสต์)
- 2.4.6 นายวันชัย วงศ์มีชัย (บรรณาธิการ หนังสือพิมพ์
แนวหน้า)
- 2.4.7 ดร.ณรงค์ พิริยเอนก (กรรมการผู้จัดการใหญ่
บริษัท เอเชีย-แปซิฟิก บรอดคาสติ้ง จำกัด และพิธีกรรายการ " 11 สนทนา "
- 2.4.8 นายอชฌา สุวรรณปากแพรก (หัวหน้าฝ่ายข่าว
สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.)
- 2.4.9 นายจักรพันธ์ ยมจินดา (ผู้ประกาศข่าว
สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3 อ.ส.ม.ท.)
- 2.4.10 คุณอัญชลีพร กุสุมภ์ (ผู้ประกาศข่าวสถานี
โทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7)

2.4.11 นายจักรภพ เพ็ญแข (พิธีกรรายการ "เหตุบ้านการเมือง")

2.4.12 คุณศิรินันท์ (นามแฝง) [เจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ระดับผู้บริหาร สถาบันวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5]

2.5 กลุ่มนักวิชาการหรือกลุ่มสาขาอาชีพอื่น ๆ คือ บุคคลที่ทำงานเกี่ยวข้องกับวิชาการ และบุคคลที่ทำงานสาขาอาชีพอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน บุคคลเหล่านี้ มีทั้งผู้ที่เคยได้รับเชิญมาเป็นวิทยากรในรายการ และผู้ชมที่สนใจติดตามรายการ จุดประสงค์ของผู้วิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหลากหลายจากบุคคลต่างอาชีพกัน เพื่อให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของการผลิตรายการนี้ ได้แก่

2.5.1 นายอนันต์ อนันตกุล (ประธานกรรมการ บริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ ชิก้า จำกัด)

2.5.2 ดร.มนตรี เจนวิทย์การ (ประธานกรรมการ สถาบันฝึกอบรม บริษัท เงินทุนหลักทรัพย์ จำกัด)

2.5.3 นายกมล สนธิเกษตริน (กรรมการร่างกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และอดีตประธานคณะกรรมการตรวจพิจารณาภาพยนตร์)

2.5.4 พลเอกนฤตล เดชประดิษฐ์ (ประธานคณะที่ปรึกษา บก. ทหารสูงสุด)

2.5.5 รศ.ดร.สุรพล วิรุฬห์รักษ์ (รองอธิการบดี ฝ่ายศิลปวัฒนธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

2.5.6 ดร.ชวลิต หมั่นนุช (รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ)

2.5.7 ผศ.สุชุม เฉลยทรัพย์ (รองอธิการบดี
ฝ่ายวางแผนและพัฒนาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต)

2.5.8 รศ.นภาพรณี อัจฉริยะกุล (อาจารย์ประจำ
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช)

2.5.9 รศ. ประมต นันทิยะกุล (อาจารย์
ประจำคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

2.5.10 พันเอก (พิเศษ) บัญชร ชวาลศิลป์
(รองเลขานุการ กองทัพบก)

2.5.11 คุณประทีป อึ้งทรงธรรม ฮาตะ (ประธาน
มูลนิธิดวงประทีป)

2.5.12 คุณสุกัญญา นาชัยเวียง (ผู้เชี่ยวชาญทางด้าน
กฎหมายและให้ความเห็นทางด้านกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา)

2.5.13 นายศักดิ์กมล มินทอง (ทนายความ)

2.6 กลุ่มผู้จัดและผลิตรายการ คือ บุคคลผู้มีส่วนรับผิดชอบ
ในการจัดและผลิตรายการมอต่างมุม ของมูลนิธิสื่อสร้างสรรค์ ซึ่งได้แก่

2.6.1 คุณหญิงสุพัตรา มาศดิตถ์ (ประธานมูลนิธิสื่อ
สร้างสรรค์ และกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์)

2.6.2 ผศ. สุชุม อิตวาวุฒิชัย (อาจารย์ประจำคณะ
เศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

2.6.3 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (โฆษกพรรค
ประชาธิปัตย์ และอดีตอาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

3. ศึกษาจากเอกสารอื่น ๆ ได้แก่ เอกสารวิจัย บทความ หรือ ข่าวสารที่เผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์ นิตยสารต่าง ๆ

การ เก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แบ่งตามประเภทของข้อมูลดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูลประเภท เทปบันทึกรายการ "มองต่างมุม"

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล จากเทปบันทึกรายการโทรทัศน์ รายการมองต่างมุม ที่เสนอทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 เท่านั้น ซึ่งทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 ได้บันทึกรายการ และเก็บรวบรวมไว้ที่ฝ่ายผลิตรายการ และฝ่ายจัดและควบคุมรายการ ซึ่งผู้วิจัย ได้ทำหนังสือถึง ผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 ขอ ความอนุเคราะห์สำเนาเทปรายการดังกล่าว ตั้งแต่เริ่มออกอากาศครั้งแรก เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2534 จนถึงวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2539 โดยเลือกสุ่มตัวอย่างเฉพาะตอนที่ออกอากาศทุกต้นเดือนในแต่ละปีมาวิเคราะห์ แต่เนื่องจากเทปโทรทัศน์ที่เก็บไว้ได้ถูกลบและสูญหายไปบางส่วน ผู้วิจัยจึงใช้วิธีนำเทปโทรทัศน์ตอนสัปดาห์ถัดมาใช้ เพื่อทดแทนเทปฉบับต้นเดือนที่สูญหาย โดยแต่ละตอน มีความยาวประมาณ 60 นาที รวมระยะเวลาที่รายการมองต่างมุมนี้ออกอากาศ เป็นเวลา 4 ปี 7 เดือน รวมเทปที่สุ่มตัวอย่างมาได้มีทั้งสิ้น 50 ตอน

2. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

เป็นการรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์บุคคลผู้ทรงคุณวุฒิจากสาขาอาชีพต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับรายการมองต่างมุมในหลาย ๆ แง่ ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารประเทศ นักการเมือง สื่อมวลชน นักวิชาการ หรือผู้บริหารของกรมประชาสัมพันธ์และสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 รวมทั้งผู้มีส่วนร่วมในการผลิตและจัดรายการรวมทั้งหมด 48 ท่าน เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth-Interview) โดยมีการตั้งประเด็นคำถามสำคัญ ๆ ที่เป็นแบบเดียวกัน รวมทั้งคำถามที่เฉพาะเจาะจงบุคคล ในลักษณะที่ผู้ที่ถูกสัมภาษณ์อยู่ต่างสถานะ หรือทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับรายการที่แตกต่างกัน ถ้าคำถามใดยังได้ข้อมูลที่ไม่ชัดเจน ผู้วิจัยจะตั้งคำถามต่อไปเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเองทั้งหมด ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำประเด็นคำถาม และเครื่องเทปไปใช้ในการสัมภาษณ์ด้วย หลังจากนั้น ก็นำเทปมาถอดเพื่อสรุปเนื้อหาจากบุคคลที่ได้ไปสัมภาษณ์มาทั้งหมด เพื่อให้การศึกษาคั้งนี้ มีความสมบูรณ์และมีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น

การเก็บข้อมูลประเภทบุคคลนี้ ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ก็เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการของรายการมองต่างมุม

- รูปแบบรายการ เนื้อหา และวิธีการนำเสนอ
- วิทยากรที่มาร่วมรายการ และผู้ชมรายการ
- การตั้งกระทู้ และการคัดเลือกคำถาม

- ทิศิกรดำเนนรยการ

2) บัจจยสำคัญที่คุดว่ามอิทธิพล หรือมผลกระทบที่เป็นอุปสรรค
ต่อกรจัดและกรนำเสนอรยการมองต่ามม

- อิทธิพลทงการเมือง
- นโยบายของสदन
- วัฒนธรรมไทย
- กฎระเบียบต่าม ๆ

3) กรแสดงความคิดเห็นทงการเมืองทงสื่อโทรทัศนควรมี
ขอบเขตมกนอยเพียงใด เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อประเภทอื่น ๆ

4) ในความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์คุดว่า รยการนี้เป็น
"ตลาดความคิดเสรี เวทีประชาชน" ตามสโลแกนของรยการจริงหรือไม่และ
ให้ประโยชน์แก่ผู้ชมอย่งไร

5) กรจัดรยการที่แสดงออกซึ่งความคิดที่เสรี โดยเฉพาะ
กรแสดงความคิดเห็นทงการเมือง โดยพ่นทงสื่อโทรทัศน สำหรั
ประเทศไทยเมื่อเปรียบเทียบกับต่ามประเทศหรือประเทศเสรี มีความตกต่าม
กันหรือไม่ อย่งไร

เมื่อได้คำตบจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกแล้ว ก็นำมบันทึก
ในแบบฟอร์ม เพื่อนำมประเมินและเปรียบเทียบกับเทปรยการโทรทัศน เพื่อ
ประกอบการวิเคราะห์ให้ได้เนื้อหาที่ชัดเจนมกที่สุด

3. การสังเคราะห์แบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัย

ข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์แบบมีส่วนร่วม เป็นการรวบรวมข้อมูลจากการสังเกต การปฏิบัติจริงด้วยตนเอง และจากประสบการณ์ของผู้วิจัย ทั้งที่ผ่านมาในอดีตและที่กำลังปฏิบัติอยู่จริงในปัจจุบัน ในหลายตำแหน่ง ณ สถานีวิจัยโทรทัศนแห่งประเทศไทย ช่อง 11 มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2528 จนถึงปี พ.ศ. 2539

4. แหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้รวบรวมไว้ มีทั้งเอกสารวิจัย ข่าวสารและบทความที่เผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์และนิตยสารต่าง ๆ ในช่วงที่รายการนี้ออกอากาศและหลังจากรายการนี้ได้ยุติไปแล้ว

การตรวจสอบข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว ก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากเทปรายการโทรทัศน์ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และข่าวสารที่มีการตีพิมพ์เผยแพร่ในรูปของเอกสาร มาประมวลพิจารณาในประเด็นที่เหมือนกัน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีสอดคล้องตรงข้อเท็จจริง และมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด มาประกอบการศึกษาของผู้วิจัยเอง เพื่อให้การตรวจสอบข้อมูลได้คำตอบที่สมบูรณ์ และถูกต้องตามที่ได้รับจากแหล่งข้อมูลนั้น ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเชิงคุณภาพ เมื่อผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการตรวจสอบข้อมูลแล้ว ก็ถึงขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมาจากแหล่งข้อมูลที่เป็นทั้งเทปรายการโทรทัศน์ การสัมภาษณ์ และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เพื่อสรุปผลนำเสนอต่อไป การวิเคราะห์ข้อมูลนี้อาศัยแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นเกณฑ์และแนวทางในการวิเคราะห์พิจารณา เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ข้างต้น โดยทำการวิเคราะห์ในเรื่องดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ความเป็นมาและพัฒนาการของรายการ "มองต่างมุม" ที่นำเสนอทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 ตั้งแต่เริ่มรายการจนถึงปิดรายการ เช่น รูปแบบรายการ เนื้อหา การตั้งกระทู้คำถาม วิทยากรผู้ร่วมรายการ พิธีกรดำเนินรายการ เป็นต้น

2. วิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอก ที่มีผลกระทบต่อการจัดและการนำเสนอรายการ "มองต่างมุม" เช่น อิทธิพลทางการเมือง นโยบายของสถานี วัฒนธรรมไทย กฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

การนำเสนอข้อมูล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การนำเสนอข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ศึกษามา สามารถสรุปผลการวิจัยในลักษณะการพิจารณาวิเคราะห์ (Analysis Description) โดยเรียงตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งเอาไว้ดังนี้

1. ความเป็นมาและพัฒนาการของรายการมองต่างมุมตั้งแต่เริ่มรายการจนถึงปิดรายการ (ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2534 - เดือนกุมภาพันธ์ 2539) โดยนำเสนอในรูปแบบของการบรรยาย และพรรณานำเสนอ ซึ่งจะอธิบายขั้นตอนและกระบวนการผลิต การนำเสนอเนื้อหาและเทคนิคการดำเนินรายการ เพื่อให้ทราบถึงพัฒนาการของรายการในแง่มุมมองต่างๆ ซึ่งได้คัดลอกจากการวิเคราะห์เทปรายการโทรทัศน์ การสัมภาษณ์บุคคล และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ

2. ปัจจัยภายในและภายนอกที่มีผลกระทบต่อการจัดและนำเสนอรายการมองต่างมุม ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 โดยอาศัยวิธีการนำเสนอในรูปแบบการบรรยายและการพรรณานำเสนอ ซึ่งจะนำเสนอข้อมูลจากที่ผู้วิจัยได้ไปทำการสัมภาษณ์มา รวมทั้งจากเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆ ด้วย เพื่ออธิบายให้เห็นว่ามีปัจจัยอะไรบ้าง ที่มีอิทธิพลต่อการนำเสนอรายการมองต่างมุมโดยแยกเป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์ผู้การผลิต เพื่อนำไปเป็นแนวทางแก้ไขปรับปรุงให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดรายการที่มีลักษณะ เดียวกันและเพื่อให้ฝ่ายต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัด และนำเสนอรายการลักษณะนี้ ได้เข้าใจขอบเขต ความรับผิดชอบ และบทบาทซึ่งกันและกัน

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย